

KONU ANLATIMI

ATASÖZLERİ

Atalarımızın uzun deneyimlerine dayanan, öğüt verici kalıplaşmış sözlere **atasözü** denir.

* Kalıplaşmış sözcüklerdir, hiçbir kelimesi değiştirilemez.

Derdini saklayan derman bulamaz.

Derman yerine çare kullanılamaz.

*Toplumsal yaşantılardan ortaya çıkmıştır ve öğüt verirler.

Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.

Öfke ile kalkan ziyanla oturur.

*Genelde mecaz anlamlıdırlar.

Ayağını yorganına göre uzat.

Bu atasözünde tutumlu olup kazancımız kadar harcama yapmamız gerektiği öğütleniyor.

*Anonimdirler yani atasözlerini kimin söylediği belli değildir.

*Kısa ve özlüdür yani az sözcükle birçok düşünceyi anlatmak için söylenmiştir bunun için açıklamaları uzun sürer.

Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

Bir işi yapmaya başlayan kişi önceden bu olayı neden yaptığının sebeplerini hazırlar ve söyler.

* Bazı atasözleri gerçek anlamlıdırlar.

Bu günün işini yarına bırakma.

Dostla ye iç alışveriş yapma.

*Bazı atasözleri hem mecaz hem gerçek anlamlı olabilirler.

Rüzgâr esmeden yaprak kımıldamaz.

Armut dibine düşer.

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki atasözlerini anlamları ile eşleştiriniz.

- 1- Abanın kadri yağmurda bilinir.
- 2- Acemi katır kapı önünde yük indirir.
3. Bağa bak üzüm olsun yemeye yüzün olsun.
4. Bakarsan bağ olur bakmazsan dağ olur.
5. Can boğazdan gelir.
6. Can bostanda bitmez.
7. Çabalama ile çarık yırtılır.
8. Çanağa ne doğrarsan kaşığa o çıkar.
9. Dağ başından duman eksik olmaz.
10. Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar.

[] Olmayacak işi zorla yaparsak zarara uğrarız.

[] Kişi bir işten verim bekliyorsa kendisi önce onunla ilgilenmelidir.

[] Bir şeyin gerçek değeri ona ihtiyacımız olduğunda anlaşılır.

[] Kişi ne gibi hazırlıklar yaptıysa ileride ondan verim alır.

[] İnsan yemekle yaşar boğazına bakmayan kişi sağlığını kaybedebilir.

[] Bakılıp onarılan şeyler yararlanılacak hale gelir.

[] Yenilmesi olanaksız şeylerde çözülebilir.

[] Beceriksiz kişi yapılan işi bırakır ve bizi zora sokar.

[] Büyük adamların her zaman büyük sıkıntıları olur.

[] İnsan canının değerini bilmeli onu yıpratmamalıdır.

ETKİNLİK

Aşağıdaki atasözlerinin anlamlarını bularak yazınız.

Eğilen baş kesilmez:

.....

Emanet ata binen tez iner:

.....

Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar:

.....

Geç olsunda güç olmasın:

.....

Hamama giren terler:

.....

Aşağıdaki kelimelerden atasözü oluşturunuz.

kenarına yapılmaz çeşme ırmak

.....

cambaz ipteki oynamaz bir

.....

aynasıdır kişinin iş

.....

balık kaçan olur büyük

.....

demez ayranım kimse ekşi

.....

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU

1. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hem gerçek hem mecaz anlama gelecek şekilde kullanılır?

- A) Kuzguna yavrusu şahin görünür.
- B) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
- C) Ateş düştüğü yeri yakar.
- D) Su uyur, düşman uyumaz.

2. • Dost günde belli olur.
• Kaçan..... büyük olur.
• Kara.....tez duyulur.

Verilen atasözleri aşağıdaki sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlandığında hangisi dışta kalır?

- A) tavuk B) balık C) haber D) kara

3. Aşağıda verilen atasözü ve anlamları eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- 1 Araba devrilince yol gösteren çok olur
- 2 Arslan yattığı yerden belli olur.
- 3 Düşenin dostu olmaz.
- 4 Ummadığın taş baş yarar.

- a. Varlık içindeki kişi yoksulluğa düşünce çevresinde kimse kalmaz.
- b. Tehlikeyi önceden kimse haber vermez, iş işten geçtikten sonra herkes "Yanlış yapmışsın." diye akıl satar.
- c. Beklenmedik durumlar çoğu zaman şans getirir, mutluluk verir.
- d. Bir kimsenin kişiliği, oturup yattığı yerin temizliğinden, düzeninden anlaşılır.

- A) 1-b B) 2-d C) 3-a D) 4-c

4. Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir. Çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Tembele iş buyur, sana akıl öğretsin.
- B) İşleyen demir pas tutmaz.
- C) Bin bilsen de bir bilene danış.
- D) Ayağını yorganına göre uzat.